

*Микитась Ірина Миколаївна,*  
начальник кафедри кримінології і  
кримінально-виконавчого права Інституту  
кримінально-виконавчої служби, кандидат  
юридичних наук

## **ПИТАННЯ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВНІЙ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ**

Корупція це один з основних факторів, який не дозволяє ефективно функціонувати органам державної влади, порушуючи стабільність самої держави. Корупція створює загрозу національній безпеці та демократичному розвитку держави. Саме тому ця проблема є дуже актуальною.

Розглядаючи причини корупції виникають певні труднощі. На думку О.О. Акімова, за змістом можна виділити такі групи безпосередніх причин та умов розвитку корупції: «... політичні (замкнутість системи управління, її повільний розвиток, відсутність системи виховання патріотичних почуттів, моральних якостей, поверховість при проведенні антикорупційної політики, відсутність державної ініціативи щодо створення громадських формувань, незалежних державних структур для зростання активності населення у боротьбі з корупцією); економічні (несприятливий режим діяльності підприємств; відсутність прозорості багатьох економічних процесів; на тлі багатих державні службовці не мають навіть помірного достатку); правові (відсутність цілісної системи антикорупційних засобів, невизначеність відповідальності за корупційні діяння, формальний характер чинної системи декларування доходів, неповне визначення суб'єктів, нецілеспрямованість правоохоронних органів щодо виконання правових вимог при виявленні корупційних діянь, викритті винних у їх учиненні); організаційно-управлінські (відсутність чіткої регламентації діяльності посадових осіб, поширеність у кадровій політиці випадків заміщення посад через знайомство, відсутність механізмів унеможливлення прийняття на службу лідерів і членів злочинних угруповань та здійснення ними кар'єри, відсутність окремих працівників, які контролювали б цю сферу); соціально-психологічні (нерозвиненість громадянської свідомості, корислива спрямованість державних службовців, професійна та моральна деформація частини керівників, що виявляється у поблажливому ставленні до корупції) тощо» [1, с. 186].

Корупція є однією з найважливіших проблем сьогодення. Адже коли злочин здійснюють людини в погонах, то такий випадок завжди викликає резонанс серед громадськості.

Корупційні прояви в Державній кримінально-виконавчій службі України створюють недовіру, руйнують авторитет всього персоналу Корупція дискредитує право як універсальний регулятор суспільних відносин, перетворюючи його на засіб задоволення приватних і

корпоративних інтересів. Вона змінює сутність правоохоронної діяльності відповідних державних органів, які за корумпованості їх посадових осіб перестають виконувати функцію охорони права і перетворюються на інструмент розправи над невинними особами або інструмент неправомірного задоволення особистих чи групових інтересів певних осіб, у тому числі самих посадових осіб таких органів [2, с. 92].

Б.Б. Казак зазначає, що загроза корупції перегукується зі зрадою і шпигунством, які можуть бути їх спонукальним мотивом. Ця загроза стає небезпечною через те, що державний апарат у такій ситуації починає виконувати не свої функції, використовує державну службу в інтересах тих, хто платить більше [3]. В.В. Лунєєв стверджує: «... корупція стала нашою конституцією, а безвідповідальність за неї – повсякденною практикою» [4, с. 20].

І.І. Вершков, С.Б. Погодін вважають, що корупція в правоохоронній системі підриває віру населення у здатність органів влади до позитивних дій в інтересах усього суспільства, піднімаючи вирішення проблеми на вищий політичний рівень. У такій ситуації надання широкої гласності результатам антикорупційної роботи може не тільки зберегти, але і збільшити кредит політичної довіри в суспільстві. Важливо при цьому забезпечити професіоналізм, об'єктивність і попереджуючий характер інформування населення [5, с. 70].

Однозначно, корупційні відносини виникають у порядку реалізації публічно-правового регулювання відносин у сфері діяльності пенітенціарної служби, яка має відповідні особливості. Такі особливості пов'язані не тільки з численністю об'єктів управління, а також із предметами регулювання, пов'язаними між собою спільним інтересом.

Отже, корупція в Державній кримінально-виконавчій службі України це один із проявів корупції в системі органів державної влади. Корупція може проявлятися в різних формах, серед яких найбільш небезпечними є вчинення особою, уповноваженою на виконання функцій держави, посадових злочинів: зловживання владою або посадовим становищем, перевищення службових повноважень, одержання хабаря та розкрадання державного майна шляхом зловживання службовим становищем. Таке негативне явище, здатне вражати різні види органів державної влади та напрями їх діяльності.

### ***Список використаних джерел***

1. Акімов О. О. Психологічні аспекти проявів корупції в державному управлінні [Текст] / О. О. Акімов / Державне управління : теорія та практика. – 2014. – № 1. – С. 181–188.
2. Старицька О. Теоретичні аспекти корупції в органах державної влади [Текст] / О. Старицька // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 2 (182). – С. 90–93.

3. Казак Б. Б. Источники и угрозы безопасности уголовно-исполнительной системы [Текст] / Б. Б. Казак // Безопасность уголовно-исполнительной системы. – 2008. – № 1. – С. 26–30.

4. Лунеев В. В. Коррупция в России [Текст] / В. В. Лунеев // Государство и право. – 2007. – № 11. – С. 20–27.

5. Вершков И. И. Борьба с коррупцией в условиях состязательного процесса [Текст] / И. И. Вершков, С. Б. Погодин // Право и политика. – № 5. – 2004. – С. 68–72.

***Микитчик Андрій Васильович,***

доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

### **КЛАСИФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ**

На сьогоднішній день в юридичній літературі неодноразово розглядалися різні підходи до класифікації заходів запобігання злочинам, які використовуються в залежності від дослідницьких цілей і практичних потреб. Заходи запобігання злочинам класифікуються за різними ознаками та підставами. Наприклад, однією з класифікаційних ознак є метод запобіжного впливу. В принципі все різноманіття заходів впливу зводиться до двох основних методів: стимулювання і обмеження. Діяльність щодо запобігання злочинам можна уявити як двосторонній процес: з одного боку, як цілеспрямоване залучення об'єкта до суспільно корисних зв'язків та відносин, а з іншого – перешкоджання вступу в криміногенні. Отже, це – дві взаємопов'язані сторони запобіжної діяльності. Якщо переривання негативних відносин здійснюється переважно за допомогою примусових заходів запобігання, то для стимулювання позитивних зв'язків використовуються головним чином заходи, не пов'язані з примусом.

На нашу думку, в більшості наукових праць кримінально-правовим заходам запобігання злочинам приділяється недостатня увага. Цей вид запобігання фактично виводиться за рамки предмета кримінології, і судячи з більшості наукових досліджень, його запобіжний потенціал у кримінології майже не досліджується. Так, всі види діяльності щодо запобігання злочинам традиційно поділяються на дві нерівні частини: 1) кримінальна репресія, тобто заходи запобігання, які здійснюються в рамках кримінального правосуддя; 2) профілактика, або превенція, в яку входять всі види антикриміногенного впливу, що знаходяться за рамками кримінального правосуддя.

Необхідно зазначити, що запобігання злочинам кримінально-правовими заходами – необхідний і дуже вагомий засіб, що володіє своєю специфікою. У зв'язку з цим слід погодитися з думкою авторів, які вважають, що кримінально-правовий контроль повинен бути включений в предмет кримінології. Природно, що тут повинні